

På vej hjem til hverdagen

Lilian og jeg havde efterhånden fundet ud af, at det var overvejende sandsynligt, at vi fremover ville slå pjalterne sammen i en eller anden form for partnerskab.

Da vi i Sofia havde fundet dollarbutikker, hvor man mod overpris eller vestlig valuta kunne købe varer fra Vesten, besluttede vi at gå på indkøb i denne statslige sortbørs.

Et af resultaterne blev, at vi hjemførte en herrens masse håndklæder med inskriptioner som dobro utre – god morgen osv.

Da vi forlod Bulgarien, smed vi de nu overflødige penge ud af vinduet på grænsestationen.

I Odra Port (den polske færgehavn) blev togvognene parkeret på et sidespor, færgen var sejlet.

Vi overnattede i toget og næste morgenen så jeg Lilian ligge med soveposen trukket op over hovedet – noget var rivende galt – hun græd hjerteskræende. Under hendes protest trak jeg ned i soveposen og blev forfærdet. Ansigtet var svulmet op til ukendelighed – øjnene var små smalle sprækker.

I nattens løb var hun blevet overfaldet af moskitoer. Kunne vi gøre andet end at lade tiden læge sårene? Hun forsøgte på alle måder at gemme sit opsvulmede ansigt og forlangte på færgen at få en kahyt.

Jeg protesterede, fordi hvis og såfremt færgen skulle løbe på en mine, var ophold på dækket mere sikkert. Men stædigt holdt hun på sit.

Tiden, der gik

I 1948 friede jeg på en noget kluntet facon og blev noget overrasket, da Lilian fremsatte flere betingelser, én af disse var, at hun ville have børn. Uden al tvivl længtes jeg efter en normal tilværelse i ægteskabets trygge havn, men havde dog mine betænkeligheder.

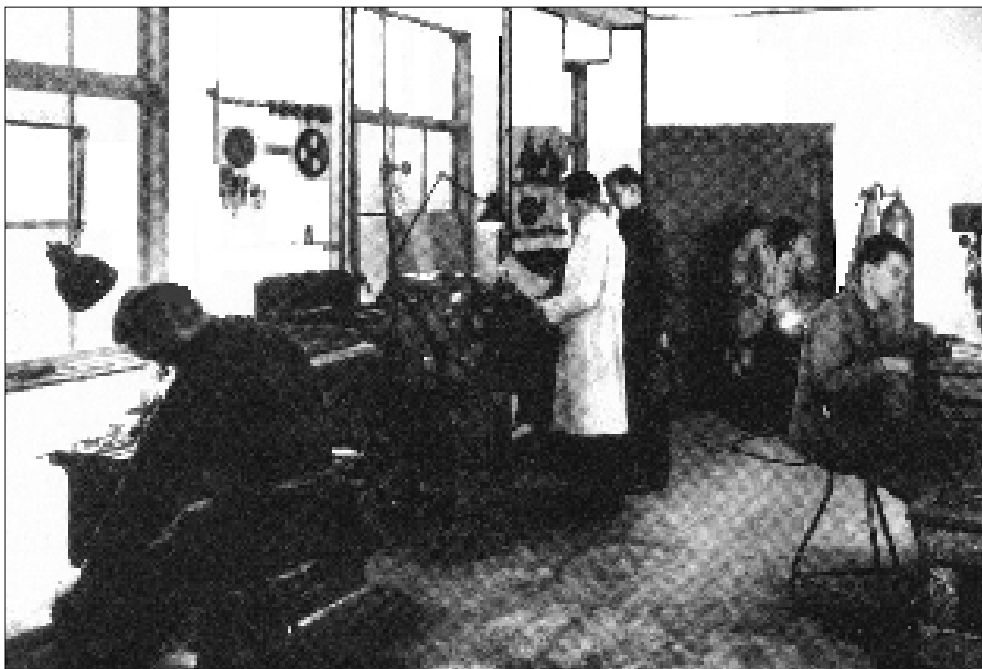
Ville jeg sætte den sagnomspundne frihed over styr?

Var det ikke uansvarligt at sætte børn i den verden, vi oplevede?

Men hun stod fast. Jeg bøjede mig – og det blev ikke sidste gang – i februar 1949 blev vi gift og har fejret 60 års ægteskab.

Vi havde fået svenske penge i bryllupsgave, og da vi osede i de svenske butikker, besluttede vi at stoppe den videre bryllupsrejse til fordel for indkøb af forskelligt udstyr.

Det var stadig forbudt at indføre fremmed valuta eller varer indkøbt i udlandet.

Personen til højre er skribenten.

Bekendtskabet med fru Staffe betød fast arbejde
til gengæld for et trygt og godt familieliv.

Bryllupsnatten blev tilbragt på et missionshotel i Malmø. For rigtig at markere vor nye tilværelse bad vi om at få serveret morgenmaden på værelset, men blev noget skuffede, da det viste sig, at de blødkogte æg var nærmest rå. Klagede vi?

Nej! Omgivelserne var uvante – hvad kunne sådan et par fattigrøve som os egentlig forlange på dette luksus-hotel?

Danmark var et fattigt land

Lilians vinterfrakke havde gjort hele krigen med og var på trods af, at den oprindeligt havde været en dansk soldaterkappe, som hendes far havde organiseret, slidt op. Hun masede rundt – viste mig forskellige muligheder og spurgte mig til råds. Sagen var, at der med den herskende varemangel og de eksisterende maksimalpriser, var driftige handelsfolk, der havde fundet frem til at omgå loven.

Man forsynede alle frakker, selv det billigste skidt med en skindkrave, der kunne være fra en kanin eller naboens hund. Lilian fandt denne pels – ren luksus – pris som for en frakke.

Vi købte rustfri fade og forskelligt spisebestik i rustfrit stål, dengang ukendt i Danmark. Pelsens ærmer kunne rumme et fad, som du ser på billedet og et mindre spisestel.

Lilians forældre troede ved vor hjemkomst, at noget var rivende galt, indtil Lilian rystede fade og spisebestik ud af pelsens omfangsrige ærmer.

Forklaring: Den kolde Krig og USAs baser

Samfundstrussel – vi er farlige

Lilian var ansat i Krigsministeriets 3. kontor, men da efterretningstjenesten fik nys om hendes forbindelse til mig og vore rejser i Østeuropa, blev hun forflyttet fra Hærens Arkiv til en saltkælder fra Christian den Fjerdes tid.

Her blev hun sat til at støve treårskrigen og slaget ved Dybøl Mølle af. Der gik dog ikke lang tid før hun havde fundet en noget mere interessant beskæftigelse.

Den kolde krigs bivirkninger under flere internationale kriser

blev jeg advaret af ukendte personer om, at der var overvejende risiko for mobilisering, og at jeg derfor ville blive interneret.

Jeg var opført på Liste E, som indeholdt farlige personager.

Igen var jeg blevet farlig for vort samfund og fædreland.

- 1.** Gæs fløj forvildede rundt om en radarstation i Tyrkiet
- 2.** Warzavapagtens angreb på og indtagelse af Tjekkoslaviet.
- 3.** Under Koreakrigen, hvor krigens hæslige spøgelse stod og grinede i kulissen.

Hvis jeg forduftede – gemte mig – kunne jeg, hvis jeg blev pågrebet blive underkastet militær strafferet.

Da jeg var blevet familiefader med de deraf følgende pligter, søgte jeg om at blive slettet af lægdsrullen. Det ville i værste fald betyde, at jeg kun kunne stilles for en civil domstol.

På sessionen bad man om en forklaring.

Jeg udtrykte: – «I overtræder gældende lov ved at spørge.

Det eneste, jeg er forpligtiget til at udtale, er, at det er imod min overbevisning at bære våben, og det har jeg gjort, så kan der vel ikke være mere»? Inden dette møde havde jeg opsøgt foreningen Aldrig mere Krig og var nøje blevet informeret om mine pligter og mine rettigheder.

Officererne – og der var mange denne dag – siger så:

– «*Det ved vi godt, men det er jo ikke hver dag, vi ser én som dig.*»

De pressede, og da jeg derefter betroede dem, at jeg var medlem af Jehovas Vidner, sagde de grinende:

«*Åh, hold da helt kæft!*»

Og det har jeg gjort lige siden, men nu syntes jeg, at tiden er inde til at bryde tavsheden.

En dag er det for sent.

Bolignøden var katastrofal

– betingelsen for at få en etværelses lejlighed var en vielsesattest.

Vi søgte med lys og lygte – men uden held.

Efter at have boet i en kortere periode i Lilians værelse lykkedes det os at leje et meget mørkt værelse over en bagerforretning hos en ældre, meget tunghør dame. Hun var utrolig nysgerrig og ville i sin ensomhed gerne underholdes – dette, og så den umiskendelige duft af friskbagt brød allerede klokken fire om morgenen gjorde, at vi sagde ja tak til et tilbud om en toværelses i en af kommunens ejendomme til en husleje på 17 kr. pr. måned.

Adressen var Minorkagade ved Røde Kro på Øresundsvej på Amager. Bygningen var opført af Kong Hans. Vi gik frisk til den.

Min indførelse i tapetseringens mysterier skete her – omhyggeligt målte jeg den første rulle tapet ud. Den næste rulle blev for kort.

Hvordan løste jeg problemet? Jeg gik ned til den anden ende af væggen og vupti – her passede rullen – sagen i sin enkelthed var, at denne ruin af et hus var skæv som det berømte tårn i Pisa.

Lilian havde skuret og skrubbet efter alle kunstens regler – vinduerne stod på vid gab for at få tidligere lejerers hørm ud.

Da jeg ligger på gulvet og lakerer, dukker en spritter op – ugenert læner han sig ind over vindueskarmen og starter en konversation.

Om jeg har mishaget ham ved jeg ikke, men han sendte en snotklat ind centimer fra lakpenslen.

Dette, og at vi måtte gå til læge for at få opklaret, hvad et utal af små røde pletter og en irriterende kløe kunne være, var dråben – det var nok. Lægen spurgte undrende: «*Ved I ikke hvad det er?*» «*Næh!*»

«*Det er såmænd loppestik.*» Vi flyttede aldrig ind. Jagten på et sted at bo gik videre. I et udlejningsbureau betalte jeg hundrede kr. og fik anvist et værelse, som imidlertid havde været lejet ud i flere måneder. Det var et svindelforetagende af rang. Jeg havde taget fri fra arbejde og satte en halv dagløn til og derudover de famøse 100 kr.

Rasende tog jeg tilbage til bureauet, men her ville man blot anvise et nyt værelse – man holdt mig simpelthen for nar. Da jeg havde lyttet længe nok – besluttede jeg at tage sagen i egen hånd.

Jeg hoppede over disken og fik fat i slynglens flip – drejede den godt og grundigt rundt, til han var nær en besvimelse.

Han bad mig om at give slip – han skulle nok betale. Jeg gav ham lige akkurat så megen luft, så han kunne grave mine 100 kr. frem.

Endelig var der bid. Vi fik tilbudt en lejlighed i Valby på tre værelser, men da vi ikke havde børn, var vi ikke boligberettigede. Da jeg på forhånd havde sikret mig, at lejligheden kunne byttes – slap jeg 500- kr. under bordet, som man siger. Ren svindel og humbug

Det lykkedes at finde en familie med tre børn og vi overtog deres et værelses med alkove – centralvarme og brusebad. Vi var mere end lykkelige – vi havde hidtil kun kendt til at stå i køkkenvasken med en vaskeklud for også at nå de mere intime steder uden at skabe over-
svømmelse på køkkengulvet.

Lilian blev gravid – fødslen trak ud – og da hun syntes at noget måtte gøres for at fremme fødslen, vandrede hun fra Vigerslev til Københavns Centrum for, at vi sammen kunne fortsætte til vore forældre på Amager.

Da vi havde gået en times tid, var jeg træt – klynkede og foreslog, at vi tog en sporvogn – men igen måtte jeg føje mig.

Kort tid efter nedkom hun med vor datter, Susanne – og jeg har næppe på noget andet tidspunkt – følt mig så tynget af det ansvar, jeg nu havde fået, da jeg så denne lille klump.

Lilian havde været skrevet op til en lejlighed i flere år og bingo – vi blev tilbudt en to en halv værelses andelsbolig – stor – rummelig – med kakkelovn – men kun på betingelse af, at en ældre herre kunne blive boende i det ene værelse.

Uvist af hvilken grund varede det ikke længe før han flyttede.

Vi var nu os selv. På et tidspunkt beklagede rødstrømpen – den hjemmegående husmor sig over, at hun ikke udviklede sig, hun ville gerne uddanne sig.

–«Til hvad»? spurgte jeg.

–«Jo, hun havde altid ønsket at blive psykolog».

–«Hvordan bliver man det»? Det vidste hun ikke.

Surt, bemærkede jeg:

– «Er det ikke lidt dumt at drømme uden at have undersøgt, hvordan drømmen kan gå i opfyldelse»?

Få dage senere meddelte hun, at en mulighed var at tage en læreruddannelse på Københavns Aftenseminarium for derefter at tage en uddannelse som psykolog. Resultatet blev, at jeg efter fyraften i de næste par år var fast babysitter for vor datter.

Uden held har jeg forsøgt at finde et billede, der viser den omsorgsfulde far. Susanne blev, når vejret var til det, ført ud i den store verden.

Billedet, jeg savner, viser, den stolte far fodre sin yngel med en kæmpeiskage.

Du må nøjes med dette.

I mellemtiden havde jeg taget adgangseksamen på Købmandsskolen til Handelshøjskolen, hvor jeg var begyndt på et HA studie – men det var ikke mig. Samtidig havde jeg fået et underbetalt job som direktør-aspirant i et større handelshus – men det var heller ikke mig.

Jeg passede ikke ind i omgivelserne.

Efterhånden som Lilian uddannede sig, var jeg ikke blind for at hendes horisont modsat min udvidede sig. Derfor sneg jeg mig til i ledige aftenstunder i smug at læse i hendes bøger. Ikke værst.

Hun havde et midlertidigt job som vikar på en skole og fik en timeløn på 9,85. En rask smedesvend havde maksimalt 4 kr. i timen. Det lød for godt til at være sandt, næsten en tier for at passe en flok snottede unger.

– «Tror du, at jeg kan begynde på seminariet med den realeksamen, jeg har»?

Vi blev enige om, at jeg kunne da prøve.

På rekordtid bestod jeg optagelsesprøven.

I de følgende år gjorde vi med familiens hjælp to uddannelser færdige uden at skylde en krone væk.

Prisen blev betalt ved at rende med aviser – køre hyrevogn og vikariere på forskellige skoler. Studielån eksisterede ikke.

Efter bestået lærereksamen søgte vi job på Grønland, men vi var stadig for farlige – uden begrundelse af nogen art fik vi på trods af en skrigende mangel på lærerkræfter ikke ansættelse.

Den samme skæbne overgik Uffe, da han stod med en færdig lægeuddannelse.

Summa – Summarum

Hvis jeg skal forklare mit formål med denne bog, er det pacifistens.

Vold – krig har omkostninger ikke kun for den enkeltes umiddelbare fremtid, men også for resten af livet, for familie og de næste generationer.

Kan man drage nytte af mine erfaringer i forbindelse med hjemvendte fredsbevarende krigere eller mennesker, der er ramt af ulykke eller sorg, har jeg dog opnået noget.

Tre kammerater blev valgt i første omgang, men snart stod det mig klart, at det liv, de havde haft var for skræmmende, og en beskrivelse ville kunne såre de efterladte.

Derfor valgte jeg som skribent figuranterne Aage Staffe kaldt John, Kaj Schmidt kaldt Niels og Hugo Horwitz kaldt Uffe. De fik skabt sig en tilværelse og et familieliv, der i nogen grad kunne minde om det normale – det almindelige. For Johns vedkommende kan mangt og meget måske virke selvforherligende – glem det – han var en ganske almindelig arbejderdreng – vandbærer.

Sandheden var, at modstandskampen var et illegitimt, hårdt, beskidt, men nødvendigt arbejde med blandt andet likvideringer, og at vi var lovløse. Sandheden var også, at vi alle blev mere eller mindre forråede, afstumpede og ramt af KZ-syndromet, også vi der ikke endte i en KZ lejr. KZ-syndromet benævnes i vore dage som en Post Traumatisk lidelse, og er karakteristisk ved mareridt, uforklarlige raseriudbrud – stemnings-skift - dårlig koncentration og nedsat korttidshukommelse.

Mange isolerede sig. Vor «asociale» opførsel blev forstærket af, at vore politikere – vort krigsvæsen havde drejet 180 grader og fremstod som de ædle fædrelandskæmpere. Vi var gemt – glemt – smidt ud med opvaskervandet.

Forholdsvis usminket møder du unge – uden illusioner – med mistilid til alt og alle på grund af de erfaringer, de fik i en krig – uden tro på en tryk og fredelig fremtid.

De oplevede krigens vanvid – og senere dens omkostninger i et Europa i ruiner med mennesker, der af krigens gru var blevet psykisk invaliderede. Psykiske skader og den måde, de udarter på, kan der ikke opstilles generelle opskrifter for, dertil er oplevelser og de individuelle forskelle for store. Men jeg vil alligevel forsøge, at beskrive karakteristiske træk for KZ-syndromet.

En lang række faktorer spiller ind.

Den enkeltes modstandskraft overfor rædslerne – dvs. grænsetærskelen for et sammenbrud, varierer ret så meget – ofte brød store, stærke mænd sammen til min overraskelse.

Chock:

En grufuld oplevelse kan bevirke, at individet bliver psykotisk – ude af stand til at tage vare på sig selv, eller at vedkommende befinder sig i en grænsepsykotisk tilstand.

I denne tilstand er det altafgørende om vedkommende selv eller evt. med bistand fra andre kan kæmpe sig op til overfladen igen. Ofte vil vore forsvarsmekanismer stuve sådanne oplevelser ned i underbevidstheden.

Eksempler:

I 1947 så jeg Hitcock filmen Psyko. En kvinde står bag gennemsigtigt forhæng – bruseren løber – man ser en kniv og derefter mængder af blod blandet med vand. Jeg blev syg – løb ud af biografen – og kom først på højkant timer senere.

I 1985 var jeg i en biograf i Oporto i Portugal. Her ser man en mand få hovedet hugget af, det stryger elegant over i et akvarium og efterlader striber af blod. Jeg blev syg – og var bevidst om, at jeg var i en grænsepsykotisk tilstand – løb derfor ind i en restaurant og bad dem tilkalde en ambulance. På hospitalet fik jeg behandling af en læge, som med sine erfaringer fra borgerkrigen i Angola straks kunne stille en diagnose og yde hjælp. I dag 64 år efter krigsafslutningen ser jeg ikke hvad som helst på film.

Krigssejlernes angst for tyske torpedoer, deres oplevelser og samvittighedskvaler, når de fik ordren fortsat sejladsen og måtte efterlade krigskammerater på havet.

I de 1½ år jeg levede under jorden, var jeg altid i højeste alarmberedskab. Når jeg senere oplevede mareridt, var det gerne, hvor jeg var på en sanseløs flugt gennem mørke i en mennesketom by. Hvem af kammeraterne var taget? – hvor kunne jeg finde et sted at være?

Angsten for at bryde sammen under tortur og røbe kammerater bevirkede, at jeg ikke ville arresteres i live. 1½ år er lang tid, når man er beredt på at tage sit liv. Mareridt indfandt sig helt frem til jeg fyldte 55, ofte i forbindelse med stress.

En spiral – hvor manglende søvn forstærker en ukontrolleret adfærd.

Dårlig samvittighed

12 modstandsfolk tog efter krigen deres eget liv. Årsagen var, at pladderhumanister stemplede dem som drabsmænd. De kammerater, jeg har mødt, som har foretaget likvideringer, valgte den værst tænkelige løsning, de isolerede sig – de murede sig inde – nogen drak sig fra sans og samling andre tog deres eget liv.

Af dette skulle gerne fremgå, at skal man hjælpe, skal problemerne frem.

Tiden – det omgivende samfund

Mænd viste ikke sine svagheder – mænd klynkede ikke.

Hvem skulle man for øvrigt klynke til?

En forudsætning for at modtage hjælp er, at patienten erkender at have behov derfor. Det gjorde vi ikke. Tillid til andre var en absolut mangelvare.

Krisehjælp

opfindes først i 1970'erne. Samfundets tilbud til psykiske afvigere var lige efter krigen anbringelse på anstalt eller en medicinsk spændetrøje.

Jeg havde sat det dyrebareste et menneske er beskåret mit liv på spil og stod efter kapitulationen med et arbejde uden mening.

Først da jeg stifter familie, er jeg parat til at kæmpe for den og ikke for noget som helst andet.

55 år gammel bliver jeg erklæret invalid og havde i den forbindelse samtaler med flere eksperter. Det hjalp – mareridtene blev sjældnere.

Stikordsregister

P = personregister

0 = register for steder og organisationer

A		Ejvind Hansen, kaldet Jens	75
A 6 - Ampa	77	Ewé, Ole kaldet Ib	53, 104
Allways	61, 65	F	
Andersen, Martin	13	Fog, Mogens	58, 84
		Ford	26
		Franco General	25
		Frikorps Danmark ⁰	51, 100
B		G	
Boller, Willi	23	Gestapo ⁰	61, 72
BOPA ⁰	7, 47, 73, 75	Globe	50
BOPAs kogebog ⁰	45	Grønland	152
Bosnien	102	Gylling Mortensen	18
Brandt kaldet Børge Thing ^P	9, 61, 84		
		H	
C		Hamborg	25
Churchill ^P	128	Hansen, Bjarne Louis kaldet Louis	27
		Hansen, Ejvind kaldet Jens	47, 75
		Hansen, Leif kaldet Torben	31
		Haslund, Jørn kaldet Otto	69
D		Hipo ⁰	43, 77
Dahl, Børge kaldet Teddy	27, 69	Hjalf general	9
Dansk Industrisyndikat,	49	Holger Danske	57
Degenkolv	55	Honoreé, Pierre kaldet Mads	48
Den Danske Brigade ⁰	9, 42, 43	Horwitz ^P , Hugo kaldet Uffe	47
Den skæve Våbenfordeling	64	Hærens Ammunitionsarsenal	119
Den spanske Borgerkrig	21	Hærens Arkiv	150
Dresden	25	Hærens Flyvetropper	50
Dubcek	121		
		J	
E		Jespersen, Jørgen kaldet KK	9, 62
Eisenhower	128	Johansen, Vølker	77

Stikordsregister

Jørgensen, Svend kaldet erkel	63	Olsson ^P , Bengt	14
		Opel	26
K		Oradeur sur Glane	111
KOPA ⁰	7, 21	Organisation Todt	48
krigslazaret	45	Outze, Børge	9
Kronborg	9		
KZ-syndrom	7, 153	P	
Københavnsledelsen	43	Petersen, Poul kaldet Palle	32
		S	
L		Scavenius ^P	67
Landberg Anker	120	Schacht, Jørgen Ejvind kaldet Chang	51
Langebro	65	Schmidt, Kaj kaldet Niels	47
Larsen ^P , Ejgil	18, 120	Shellhuset	15
Lidice	110	Siemens	120
Lille John	7	Slansky, Rudolf	126
Lille Svend	7, 8, 15	SS - Polizei ⁰	15, 111
Lorentzen	63	Storgård, Kaj kaldet Leo	32
Luftwaffe	91		
Lægdsrullen	151	T	
		Tankstelle	56
M		Theresienstadt	111
Masaryk	122	Titto	101, 132
Mercedes	26	Torotor	56
Michaelsen, Kurt kaldet Mik	28		
Mortensen, Per kaldet Tom	69, 104	V	
N		V-2	56
Nielsen, Thomas	85	Vinterkrigen Finland – Sovjet	47
Nielsen ^P , Aage	21		
Nivå	9	W	
O		Warzavapagten	150

Personer

C
Churchill, Sir Winston (1874 – 1965): Britisk statsmand; søn af Lord Randolph Churchill. Deltog som ung officer og krigskorrespondent i krigen på Cuba, i Indien, Sudan og Sydafrika. Drev som marineminister 1911-15 flåden frem til kampklarhed 1914 og bekæmpede tysk fremtrængen til søs og i kolonierne, men forivrede sig i to flådefremstød (Antwerpen og Dardanellerne) og gik af for som aktiv officer at kæmpe på Vestfronten. 1918-21 krigsminister; medvirkede til en mislykket intervention mod det bolsjevikiske styre i Rusland. Kritiserede skarpt Chamberlains politik over for Hitler, især efter München-overenskomsten af 1938. Blev ved krigsudbruddet 1939 marineminister og medlem af krigskabinetet, maj 1940 premierminister for en national samlingsregering. Han kunne kun love ”blod, sved og tårer”, men blev samlingsmærke for nationens sejrsvilje; udsendte sammen med Roosevelt Atlanterhavs-erklæringen i 1941 og Washington-erklæringen af 1942. Stod 1945 som britisk sejrherre; men også efter denne krig faldt han ved fredsvalg 1945.

H
Horwitz, Hugo = Uffe
som fortæller: „Vi havde vagten den 5. maj ved hotel d’ Angleterre på Kongens Nytorv, da Gert rapporterer, at en ældre herre insisterer på at komme igennem afspærringen. Jeg går hen til manden og spørger: „Hvem er De, og hvad vil De?“ Han var ingen mindre end udenrigsminister Scavenius, og han ville da gerne frem til kongen for at tage sin afsked. Uffe fulgte ham frem til Amalienborg og på vejen fik de en hyggelig sludder. Nogen tid efter går en ældre nobel herre hen til Uffe på Strøget i København, letter på hatten og spørger, om han må sige tak for behageligt selskab? Uffes mormor spurgte: „Hvem var den olding?“ „Jo, det var landets tidligere udenrigsminister Scavenius.“ Denne beretning indikerer, at samarbejdspolitikere fra de blev sat på porten og til kapitulationen har hævet deres fede hyre. For hvad? Tilbagebetaling af for megen udbetalt løn har ikke været på tale.

L
Larsen, Ejgil: Stifter og leder af organisationen KOPA–BOPA til omkr. 1944; forfatter til BOPAs kagebog, en håndbog i fremstilling af ødelæggelsesmidler og katalog for modstandskamp. Klarer efter sin flugt fra Horserød resten af krigen på fri fod, på trods af at han var stærkt eftersøgt af både dansk og tysk politi. De største dusører, formuer svarende til en smeds løn i seks år, blev udsat på ham.

N
Nielsen, Aage (1919 – 1943) (Jord og betonarbejder). Deltog som 18 årig i Den spanske Borgerkrig. Arresteret som kommunist af dansk politi i oktober 1942, men løslades fra

Personer

Horserød april 1943, gik herefter ind i sabotagen, hvor hans to ældre brødre Harald og Kaj allerede var aktive. Bliver stukket og dør efter svære mishandlinger 22.09.43.

O

Olsson, Bengt: Leder af en af BOPAs fire afdelinger. På grund af svære tab blev de reorganiseret flere gange. Bengts afdeling blev tilknyttet Brandt ca. dec.1944. Jeg var medlem af to grupper og blev overflyttet fra december 1943 til juni 1944 til denne afdeling i Vitamin Ejnars gruppe. Vitamin Ejnars legale navn er ukendt.

S

Scavenius, Erik (1877–1962): Dansk politiker; Udenrigsminister 1909–10 og 1913–20, hvor han under Første Verdenskrig skarpt håndhævede dansk neutralitet. Medlem af Landstinget for Radikale Venstre 1918–20 og 1925–27; formand for partiet 1922 –24; derpå gesandt i Stockholm 1924–32. Vakte som udenrigsminister 8. juli 1940 til 9. november 1942 ved sin villighed til at imødekomme de tyske krav, kulminerende med underskrivelsen af Antikom-Internpagten 1941, stor modvilje i befolkningen. Stats- og udenrigsminister efter tysk ønske 9. november

1942. Fordømte som regeringschef modstandsbevægelsens virksomhed; blev med de øvrige samarbejdspolitikere smidt ud med opstandene d. 29. august 1943, da den tyske fremfærd og befolkningens voksende modvilje mod regeringssamarbejdet med tyskerne

T

Thing, Børge (1917–71): Under dæknavnet Børge Brandt ledede han sabotageorganisationen BOPA fra april 1944. Denne gennemførte mere end 1000 sabotager. Skrev sammen med Kaj Christiansen bogen Sabotage (1945). Indtrådte efter Anden Verdenskrig i Hæren og udnævntes til kaptajn; blev mobbet, overgik 1954 til privat erhverv.

Organisationer – steder

B

BOPA: Borgerlige Partisaner: dansk modstandsorganisation, dannet 1942 af tidligere spaniensfrivillige: fra 1943 bestående af modstandsfolk af alle politiske overbevisninger. Gennemførte under Anden Verdenskrig en lang række sabotageaktioner (mere end 1.000) mod den tyske besættelsesmagt. Medlemstal dec. 1944 mellem 80 og 100, ved kapitulationen 175. Tabsprocent ca. 25. Gennemsnitlige levetid for en sabotør var tre måneder. Forbrug af sprængstof 20 – 30 tons.

BOPAs kogebog:

Ejgil Larsen skrev en bog med anvisninger på metoder til ødelæggelse af fjendens materiel. Et sted i et af hæfterne nævner jeg en varevogn, jeg omdanner til en kørende mine med 90 kg. sprængstof. Tændingen var el. kontakt. Opskriften var spaniensfrivilligs mundtlige overlevering fra Kogebogen.

D

Den danske Brigade, Den:– Danforce; Dansk militær styrke, oprettet i Sverige november 1943; blev uddannet af danske officerer, der var kommet til Sverige for at udbygge brigaden ved rekruttering blandt danske flygtninge. Kom til Danmark 5. maj 1945. Fik stor betydning for afviklingen af besættelsen i Danmark. Tillige en dansk besættelsesstyrke i Tyskland 1947 – 58. Bestod oprindeligt af 4000 mand, reduceredes 1949 til 1500 og flyttedes til Itzehoe under navnet Det danske Kommando i Tyskland.

G

Gestapo; Geheime Staatspolizei: tysk hemmeligt statspoliti, oprettet 1933 i Preussen af Göring, i de øvrige tyske lande af Himmler: 1936 forenet med rigssikkerhedsvæsenet, der beherskedes af SS og tjente til hensynsløs undertrykkelse af nazismens modstandere, efterhånden også i de besatte lande. Havde uindskrænket magt og var uafhængigt af justits- og forvaltningsmyndighederne. 1946 erklæredes Gestapo ved Nürnberg-procesen for forbryderisk. Gestapochef i Danmark fra 1943 var SS-general Günther Pancke, men Otto Bovensiepen var den egentlige ansvarlige for bekæmpelsen af modstandsbevægelsen. Gestapos hovedkvarter i København var Shellhuset, i Århus Universitetsbyen og i Odense Husmandsskolen.

H

HIPO (tysk); Hilfspolizei: Hjælpepoliti; en særlig afdeling af Schalburgkorpsets efterretningstjeneste. Oprettet efter tyskernes fjernelse af det danske politi 19. september 1944;

Organisationer – steder

en del af medlemmerne bar sorte uniformer. Hipo-folkene var hadede og frygtede p.gr. af deres mishandlinger af og terror over for danske statsborgere. Korpset blev opløst 5. maj 1945.

K

KOPA: Kommunistiske Partisaner: 1942–43: skiftede navn til BOPA i et mislykket forsøg på at få del i de nedkastede våben og sprængstofforsyninger fra England.